

AmbEDK

Platforma ambasádorov a ambasádoriek
európskej demokratickej kultúry

POSTUP PRI ORGANIZOVANÍ SIMULOVANÝCH EUROVOLIEB

SCENÁR A TLAČIVÁ

AUTORSKÝ TÍM:

KATARÍNA CIGÁNOVÁ

DAGMAR HORNÁ

MARTA JENDEKOVÁ

KÁLMÁN PETŐCZ

Materiál je jedným z výstupov projektu financovaného z OP EVS, č. 314011L895

– Platforma ambasádorov a ambasádoriek európskej demokratickej kultúry



Postup pri organizovaní simulovaných Eurovoľieb

Zmyslom organizovania simulovaných volieb podľa tohto návodu nie je zistiť politické preferencie študentov a študentiek na stredných školách. Dôležitejšie je uvedomenie si vlastnej osobnej dôležitosti pri formovaní obrazu našej aj európskej spoločnosti. Práve voľby sú v demokratickom svete tým základným krokom, od ktorého sa odvíjajú ďalšie možnosti, scenáre vo vývoji Únie, krajiny, regiónu či obce. Simulované voľby by mali napomôcť lepšie sa na krok voľby pripraviť.

Predložený scenár a materiály boli pripravené pred eurovoľbami v roku 2019, podľa potreby ich treba aktualizovať.

Termín: škola si zvolí 1 deň, alebo viac dní, v súvislosti s počtom žiakov a žiačok na škole alebo prídavnou aktivitou k simulovaným voľbám (napr.: škola si pozve na deň volieb na debatu experta/expertku alebo poslanca/poslankyňu EP, škola zorganizuje tematický deň a pod.)

Účasť vo voľbách je dobrovoľná. Našou snahou však je, aby sa ich zúčastnilo čo najviac žiakov a žiačok. Voliť môžu všetci mladí ľudia, študujúci na škole, ktorí dovŕšili vek 15 rokov. Osobitný dôraz sa však kladie na účasť prvovoličov a prvovoličiek – teda tých, čo v deň skutočných volieb do EP dovŕšia 18 rokov. Volebnú miestnosť odporúčame otvoriť v určitom konkrétnom čase, ktorý bude vopred ohlásený plénu školy. Miestnosť odporúčame nechať otvorenú dostatočne dlho, aby každá žiačka a každý žiak, ktorí majú o simulované voľby naozaj záujem, sa ich mohli zúčastniť.

Odporúčame vyhnúť sa organizovanej účasti po triedach.

Postup:

- vyberte si termín konania simulovaných volieb do EP;
- určite si organizačný tím pre voľby;
- pripravte informačný kútik k voľbám - plagát, zoznam politických skupín v EP, postup volieb, termín konania;
- v dostatočnom predstihu urobte informačnú kampaň - informujte o simulovaných voľbách na nástenkách, webe, facebooku, školských novinách, školskom rozhlase a pod.;
- prípadne urobte predvolebnú kampaň - nasimulujte propagáciu jednotlivých politických skupín;
- zaradte do výučby diskusie o voľbách: všeobecne, ako o účasti na správe vecí verejných, špecificky, o EP a voľbách do EP, politických skupinách v EP, ich zložení, programoch/ smerovaní;
- uskutočnite voľby, výsledky zaznamenajte do Zápisnice;
- v čo najkratšom čase zverejnite výsledky volieb na dobre dostupnom mieste v priestoroch školy



Postup pri voľbách:

Vymenujte minimálne trojčlennú volebnú komisiu (predsedať jej bude senior ambasádor/ambasádorka, členkami a členmi budú najmä junior ambasádori a ambasádorky). Volebná komisia bude prítomná počas celého trvania volieb vo volebnej miestnosti. Bude zodpovedná za: a) zapisovanie všetkých voličiek a voličov do „voličského zoznamu“, b) vydávanie „hlasovacích lístkov“. Zapisovaniu voličiek a voličov venujte prosím pozornosť (skutočný vek v čase volieb), aby získané výsledky o účasti mali relevantnú výpovednú hodnotu. Po ukončení simulovaných volieb je komisia zodpovedná za sčítanie platných hlasov. Na záver volebná komisia vyplní "Zápisnicu školskej volebnej komisie" o simulovaných voľbách a podpíše ju.

Organizačný tím

- pripraví volebnú urnu;
- pripraví dostatočný počet hlasovacích lístkov a hárkov "Voličského zoznamu";
- pred hlasovacou miestnosťou umiestni pokyny k vyplneniu hlasovacích lístkov, zoznam politických skupín a ich charakteristiky;
- upraví hlasovaciu miestnosť - stôl, stoličky pre volebnú komisiu, miesto pre volebnú urnu, zabezpečí možnosť tajného hlasovania (zástena pre tajné označenie hlasovacieho lístku).

Volebná komisia

- čitateľne zapíše voličku/voliča do "Voličského zoznamu" a vydá jej/mu hlasovací lístok;
- volička/volič na hlasovacom lístku vyznačí jednu politickú skupinu a zložený lístok vhodí do volebnej urny;
- po odhlasovaní spočíta platné hlasy, t. j. hlasovacie lístky s vyznačenou jednou politickou skupinou (neoznačený hlasovací lístok alebo lístok, kde je viac zaškrtnutých skupín, sa považuje za neplatný);
- vyplní "Zápisnicu" a podpíše ju

V nasledujúcej prílohe sú k dispozícii dokumenty:

- základné informácie o voľbách do Európskeho parlamentu na Slovensku;
- vzor hlasovacieho lístka;
- pokyny k hlasovaniu;
- vzor zápisnice školskej volebnej komisie;
- vzor voličského zoznamu;
- vzor propagačného plagátu
- vzor informačného letáku

Metodické a vzdelávacie materiály pre simulované voľby - Sprievodca eurovoľbami a IDEOTÉKA alebo AKO SA VYZNAŤ v ideovej rôznorodosti politických skupín EP sú tiež k dispozícii.



PRÍLOHY

Základné informácie o voľbách do Európskeho parlamentu na Slovensku

Právna úprava: Zákon č. 180/2014 o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej "volebný zákon"), § 1 až 41 (všeobecné pravidlá), § 72 až 97 (osobitné pravidlá).

Termín konania volieb: Týždeň v ktorom sa realizujú voľby vo všetkých členských štátoch Európske únie po dohode schvaľuje EP. Následne predseda Národnej rady SR vyhlasuje termín konania volieb na Slovensku najneskôr 110 dní pred ich konaním.

Kto môže kandidovať: Volieb sa môžu zúčastniť všetky *politické strany riadne registrované na Slovensku* podľa platného zákona o politických stranách. Kandidátne listiny musia strany doručiť Štátnej komisii pre voľby a kontrolu financovania politických strán ("štátna volebná komisia") najneskôr 90 dní pred dňom konania volieb. Kandidátna listina môže obsahovať *najviac 14 mien*, čiže tolko, koľko kresiel pripadá v Európskom parlamente zástupcom Slovenskej republiky.

Vo voľbách môžu kandidovať politické strany samostatne, alebo môžu vytvoriť koalície. K tomu, aby získali aspoň jeden mandát, musia získať *najmenej 5 %* z celkového počtu odovzdaných platných hlasov. Pravidlá sú benevolentnejšie než pri voľbách do Národnej rady SR: tam musí koalícia dvoch alebo troch strán získať aspoň 7% hlasov a koalícia štyroch a viacerých strán aspoň 10% hlasov.

Za poslanca alebo poslankyňu Európskeho parlamentu môže na kandidačnej listine niektorej politickej strany alebo koalície strán kandidovať občan alebo občianka SR, ak najneskôr v deň konania volieb *dovrší 21 rokov veku*. Musí mať na území SR trvalý pobyt, to znamená, že kandidovať môže aj občan či občianka iného členského štátu EÚ s trvalým pobytom na území SR.

Kto môže voliť: Právo voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu na území SR majú občianky a občania SR, ktorí najneskôr v deň volieb *dovršia 18 rokov veku* a majú na území SR *trvalý pobyt*. Právo voliť na Slovensku majú aj občania a občianky iných členských štátov EÚ, ak tu majú trvalý pobyt. Najneskôr 40 dní pred dňom konania volieb však musia na obecnom úrade podať žiadosť o zapísanie svojho mena do voličského zoznamu. Vo voľbách je možné hlasovať *len za strany registrované v SR*.

Ak si občan či občianka SR chcú uplatniť svoje právo voliť do EP v inom členskom štáte EÚ, v ktorom študujú či pracujú, vzťahujú sa na nich právne predpisy toho ktorého štátu. Základné kritériá sú však rovnaké - voliť môžu po dovŕšení 18 rokov veku, musia mať v danom štáte evidovaný pobyt a môžu voliť len strany registrované v danom štáte.



Pri voľbách do Európskeho parlamentu *nie je možné hlasovať poštou*. Ak chcú občania či občianka hlasovať za strany registrované v SR, musia sa zdržiavať v deň volieb na Slovensku. Svoj hlas musia *odovzdať osobne* v niektorej z volebných miestností. Nemusia to však byť v mieste trvalého bydliska. Môžu si vybaviť *hlasovací preukaz* a hlasovať v inej volebnej miestnosti.

O vydanie hlasovacieho preukazu možno požiadať na obecnom úrade v úradných hodinách najneskôr v posledný pracovný deň pred dňom konania volieb. Ak študent/študentka prichádza zo zahraničia až tesne na voľby, môže mu/jej hlasovací preukaz vybaviť za rovnakých podmienok aj rodinný príslušník alebo iná osoba na základe splnomocnenia. Občan/občianka môže požiadať obec o vydanie hlasovacieho preukazu aj elektronicky, najneskôr však 15 pracovných dní pred dňom konania volieb, teda najneskôr 6. mája.

Spôsob hlasovania: Obecný alebo mestský úrad najneskôr 25 dní pred dňom konania volieb doručí do každej domácnosti *oznámenie*, v ktorom uvedie základné informácie o spôsobe voľby. Sú to: čas konania volieb, adresu volebnej miestnosti, stručný spôsob úpravy hlasovacieho lístka a povinnosť voliča/voličky preukázať sa pred hlasovaním preukazom totožnosti. V obciach s podielom príslušníkov a príslušníkov národnostnej menšiny nad 20% sa informácie v oznámení uvádzajú aj v jazyku národnostnej menšiny.

Občan či občianka po príchode do volebnej miestnosti prikróčí k volebnej komisii. Preukáže sa občianskym preukazom, pobytovým preukazom občana/občianky Európskej únie, prípadne hlasovacím preukazom. Volebná komisia má najmenej 5 členov a členiek, delegovaných politickými stranami, ktoré sa zúčastňujú na voľbách. Práca vo volebnej komisii je dobrou príležitosťou pre mladých ľudí, ako sa zapojiť do správy vecí verejných.

Člen/členka volebnej komisie zaeviduje voliča/voličku vo voličskom zozname, zostaveného podľa evidencie trvalých obyvateľiek a obyvateľov obce. Zoznam môže byť doplnený o občianky/občanov iných štátov EÚ, ktorí bývajú v obci a požiadali o možnosť voliť na Slovensku. Do zoznamu môžu byť doplnené aj osoby s občianstvom SR, ktoré trvale pracujú a študujú mimo EÚ (napr. v USA či Austrálii), ale na voľby pricestujú domov. V tomto prípade sa preukážu pasom a čestným vyhlásením o trvalom pobyte v cudzine.

Člen/členka volebnej komisie vydá občanovi/občianke sadu hlasovacích lístkov a obálku označenú pečiatkou obce. Každá kandidujúca politická strana alebo koalícia je uvedená na osobitnom hlasovacom lístku. Na lístku je uvedený názov strany, prípadne jej logo a zoznam najviac 14 mien osôb kandidujúcich za danú stranu či koalíciu do Európskeho parlamentu.

Volič/volička sa následne odoberie do osobitného priestoru na úpravu hlasovacích lístkov (za plentu či špeciálny box). Zo sady lístkov vyberie jeden. Na ňom ešte môže zakrúžkovať číslo pred menom najviac dvoch kandidujúcich osôb. Ak uprednostnená osoba získa aspoň 3% krúžkov zo všetkých platných hlasov odovzdaných strane, za ktorú kandiduje, môže v



poradí postúpiť vyššie. Platí to len za predpokladu, že kandidátky a kandidáti uvedení na pôvodnom zozname pred ňou, nezískajú ešte viac krúžkov. Takto upravený lístok volič/volička vloží do obálky, zalepí ju a vhodí do urny. Neupotrebené lístky vhodí do nádoby na to určenej.

Prideľovanie mandátov: Právo vyslať poslancov/poslankyne do Európskeho parlamentu majú len strany či koalície, ktoré vo voľbách získajú aspoň 5% platných odovzdaných hlasov. Hlasy strán, ktoré nezískajú 5% hlasov, prepadajú. Keďže počet mandátov prináležiacich poslankyniam a poslancom zvoleným v SR je len 14, pri výpočte nemôžu ani zďaleka vychádzať celé čísla. Pri konečnom stanovení mandátov sa používajú rôzne koeficienty. Môže sa stať, že niektorá strana je mierne zvýhodnená a niektorá mierne znevýhodnená.

Petőcz Kálmán, 22.1.2019



HLASOVACÍ LÍSTOK – Simulované eurovolby

Pri oficiálnych názvoch politických skupín sú v zátvorke uvedené ich skrátené názvy, ako sa s nimi môžete stretnúť v dennej tlači alebo politických komentároch.

- ☐ Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (*Kresťanskí demokrati/ Konzervatívci*)
- ☐ Skupina progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente (*Sociálni demokrati*)
- ☐ Európski konzervatívci a reformisti (*Konzervatívni euroskeptici*)
- ☐ Skupina Aliancie liberálov a demokratov za Európu (*Liberáli*)
- ☐ Konfederatívna skupina Európskej zjednotenej ľavice – Nordická zelená ľavica (*Krajná ľavica/ Komunisti*)
- ☐ Skupina zelených/ Európska slobodná aliancia (*Zelení*)
- ☐ Skupina Európa slobody a priamej demokracie (*Extrémni euroskeptici*)
- ☐ Európa národov a slobody (*Nacionálni populisti*)

Pokyny k hlasovaniu

- Volebná komisia Vás zapíše do Zoznamu voličov
- Volebná komisia Vám vydá hlasovací lístok
- Na hlasovacom lístku je uvedených 8 politických skupín zastúpených v súčasnom Európskom parlamente. Krížikom označte **jednu** politickú skupinu.
- Hlasovací lístok zložte a vhodte do volebnej urny



ZÁPISNICA ŠKOLSKEJ VOLEBNEJ KOMISIE

Výsledok simulovaných volieb do Európskeho parlamentu

Názov a adresa školy			
Termín konania simulovaných volieb			
Volebná komisia Predseda/predsedička			
Členky/členovia (meno, trieda)¹			
Počet všetkých žiakov a žiakov školy			
Počet žiakov a žiakov, ktorí sa zúčastnili simulovaných volieb podľa veku	<i>Vek</i>	<i>Počet</i>	<i>% z celkového počtu žiakov a žiakov školy</i>
	15		
	16		
	17		
	18+		
	<i>Dospelí²</i>		

Názov politickej skupiny EP	Počet hlasov	%*
Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (kresťanskí demokrati)		
Skupina progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente		
Európski konzervatívci a reformisti		
Skupina Aliancie liberálov a demokratov za Európu		
Konfederatívna skupina Európskej zjednotenej ľavice – Nordická zelená ľavica		
Skupina zelených/ Európska slobodná aliancia		
Skupina Európa slobody a priamej demokracie		
Európa národov a slobody		

*% z celkového počtu žiakov a žiakov, ktorí sa zúčastnili na simulovaných voľbách

Podpisy členiek a členov volebnej komisie:

¹ Odporúčame, aby komisia bola najmenej 3-členná.

² V prípade že sa volieb zúčastnia dospelí študenti pomaturitného, nadstavbového, atď. štúdia



VOLIČSKÝ ZOZNAM

Simulované voľby do Európskeho parlamentu

Názov a adresa školy	
Termín konania simulovaných volieb ³	

Porad. číslo	Meno a priezvisko voliča / voličky	Trieda	Vek v čase voľby	Podpis

³ Uved'te konkrétny deň alebo konkrétne dni.



Európske voľby 25. máj 2019



lebo mi záleží
na vzdelaní

tentorazidemvolit.eu

